

HRANT DİNK CİNAYETİ

Dava ve soruşturmalar

19.01.2007 tarihinde çalıştığı gazete binasının önünde silahlı saldırıya uğrayarak hayatını yitiren Hrant Dink'in katillerinin yargılandığı davada halen sekizi (8) tutuklu, on biri (11) tutuksuz olmak üzere, toplam on dokuz (19) kişi yargılanmaktadır.

Davanın ilk duruşması 02.07.2007 tarihinde ve ikinci duruşması ise 01.10.2007 tarihinde yapılmıştır, üçüncü duruşma ise 11.02.2008 tarihinde yapılacaktır.

Hrant Dink cinayeti ana davası olarak bilinen bu davanın yanı sıra, güvenlik güçlerinin Hrant Dink cinayetinde kasta varan ihmalleri ile soruşturma savcılarında delil gizleme, delilleri yok etme, suçluyu kayırma gibi iddialarla açılan soruşturmalara ve davalara, Başbakanlık Teftiş Kurulu ile TBMM İnsan Hakları özel komisyonunun da daha sonra süreç dahil olmasına rağmen cinayetin üzerinden geçen şu bir yıllık süreçte hiçbir ilerleme sağlanamamış, Hrant Dink cinayetinin gerçek failleri yargı önüne çıkarılamamıştır.

Süreci daha iyi anlatabilmek açısından ana dava (İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesince yürütülen dava) ile diğer soruşturma ve davalar aşağıda ayrı başlıklar altında ele alınarak açıklama yapılmaya çalışılacaktır.

ANA DAVA (İSTANBUL 14. AĞIR CEZA MAHKEMESİ Dosya No: 2007/428)

Davanın soruşturma evresi, üç ayı aşkın bir sürede tamamlanmış sanıklar aleyhine “terör örgütü yöneticiliğini yapmak, terör örgütü üyesi olmak, terör örgütüne yardım etmek, tasarlayarak adam öldürmek, patlayıcı madde imal etmek, patlayıcı madde atmak, kasten yaralamak, mala zarar vermek, tehdit, suçluyu gizlemek, ruhsatsız silah bulundurmak” iddiası ile dava açılmıştır.

Davanın kovuşturma evresine geçmeden önce soruşturma evresine ilişkin eksiklik ve hatalara kısacak değinmek gerekirse;

1.)Soruşturma evresi dosyanın tümüne etkili olacak şekilde gizli yürütülmüştür. Bu durum, maddi gerçekliğe ulaşmada soruşturmayı müşteki tarafın katkısından mahrum bırakmış bu nedenle, soruşturmada pek çok yön eksik kalmıştır.

2.)İddianamenin hukuki vasıflandırması esas itibariyle doğrudur ve yerindedir. Ancak, ortak karar ve faaliyet planları çerçevesinde, zamana yayılan ve tamamı ideolojik maksat taşıyan eylemler, iddianamede yazılanlarla sınırlı değildir. Soruşturma, eylemlerin tamamının ortaya çıkarılmasında yetersiz kalmıştır.

3.) Soruşturmada kısa sürede, “tetikçi” ve bir kısım yakın çevresi, yani Trabzon İli ve Trabzon İli Pelitli beldesinde yaşayan bir grup yakalanmış ve onlar arasındaki ilişkiler ortaya çıkarılmıştır. Ancak, cinayet öncesinde uzunca bir süreye yayılan **cinayete hazırlık süreci** vardır ve bu süreç tüm ayrıntıları ile bilinmektedir. Hazırlık soruşturması, bu süreç ile cinayet eyleminin bağlantısı kurulmadan sadece Trabzon İli ve Pelitli Beldesine takılıp kaldığı için son derece organize olan bu yapıyı ortaya çıkarmakta yetersiz kalmıştır.

4-) Cinayet öncesinde ve sonrasında, cinayetin tetikçilerinin cinayete hazırlandığı yer

olan Trabzon ile cinayet mahalli olan İstanbul ve bütün istihbari bilgilerin toplandığı yerde yani Ankara'da görev yapan kimi güvenlik güçlerinin şüpheliler ile ilişkileri, kast, olası kast veya ihmal düzeyinde bu suçun işlenmesine katkıları, olay sonrası suç delillerini gizlemeleri, saklamaları, suçu ve suçluyu övme eylemlerinin gizlenemez biçimde ortaya çıkmasına ve bütün bu eylemlerin bizzat soruşturma savcılarınca da tespit edilmesine rağmen bu görevlilerin ana davaya dahil edilmeyerek iddiaların soruşturulması için Trabzon Cumhuriyet Savcılığı'na gönderilmesi de soruşturmadaki bütünlüğün parçalanmasına, yargılamanın bütün üzerinden değil parça üzerinden yürütülmesine neden olmuştur.

5-) Sanıkların dava dosyasına yansıyan telefon görüşmelerine ilişkin "tapelerin" (telefon görüşmeleri çözümlerinin) uzman kişi ve kurumlarca yapılmadığı tespit edilmiştir.

6-) Cinayet mahalline yakın Akbank şubesinin ATM kamera görüntülerinin cinayet günü saat:12.48'e kadar olan kısmı ortada yoktur ve tüm çabalarımıza ve ısrarlarımıza rağmen görüntüler halen bulunamadığı gibi şu ana kadar geri dönüşümü mümkün olmayacak şekilde silindiği kuşkusuz da giderilmiş değildir.

Cinayet tetikçisi O.S.nin kaçış güzergahı üzerindeki birçok işyerinin güvenlik kamera görüntülerinin de toplanmadığı, dosyada bulunmadığı tespit edilmiştir.

7-) O.S.'nin Trabzon'dan İstanbul'a hangi vasıta ve kimlerle, hangi tarihte geldiği, kimlerle görüştüğü, Agos gazetesi önüne kimlerle ve hangi vasıta ile geldiği ve cinayet sonrasında hangi vasıta ve kimlerle uzaklaştığı konuları açığa kavuşturulmamıştır. Ayrıca, O.S.nin cep telefonu ve sim kartı ile ilgili bariz çelişkiler giderilememiş, giderilebilmesi için ciddi bir araştırma yapılmadığı da ortaya çıkmıştır.

Davanın kovuşturma evresinde ise;

Davanın açıldığı 1 Mayıs 2007 tarihinden bu yana dokuz ay geçmiş olmasına rağmen sadece iki duruşma yapılabilmiş, bu duruşmalar sırasında, yargılama faaliyetinin, maddi gerçekliğin ortaya çıkarılması bakımından çok sayıda eksiklik, hata ve yetersizlik içerdiği görülmüştür. Bu eksiklikler şöyle sıralanabilir:

1.) Öncelikle, duruşmanın yapıldığı mekan, fiziki koşulları nedeniyle sağlıklı bir yargılama faaliyetinin yürütülmesi açısından son derece elverişsizdir. Duruşma salonunun küçüklüğü nedeniyle, çok sayıda avukat duruşma salonuna girememiş, girenler ise sorgular sırasında duruşma salonunun ortasındaki kocaman kolonlar nedeniyle sanıkları görmekte bile zorlanmışlardır.

2) Duruşma salonunun yetersizliği nedeniyle gün boyu süren duruşma sırasında zaman zaman nefes almak bile zorlaştığı gibi, bu elverişsiz koşullar nedeniyle sanık beyanlarının zapta geçirilmesi sırasında çok sayıda hata yapılmış bu nedenle çok sayıda tartışma yaşanmış, sağlıklı bir sorgu faaliyeti yürütülememiştir. Bu tartışmaların yaşanmaması, sorguların bölünmemesi ve adil yargılanma koşullarının sağlanabilmesi için duruşmaların teknik araçlarla kayıt altına alınması gerekmektedir. Müdahil vekilleri bu taleplerini Mahkemeye iletmişlerdir.

3.) İlk duruşma tarihi olan 1 Temmuz 2007 tarihinin üzerinden yedi ay geçmesine rağmen şu ana kadar yapılan iki duruşmada sadece üç sanığın sorgusu tamamlanabilmiş ve duruşmalar üç-dört aylık sürelerle ertelenmiştir. Böylece, ceza yargılamasının en önemli ilkelerinden biri

olan “sorgunun bölünmezliği” ilkesine uyulmamış, müdahil vekillerinin “birkaç gün üst üste sürecek olan kesintisiz duruşma” istemlerine de itibar edilmemiştir.

4) Müdahil vekillerinin soruşturmanın derinleştirilmesi kapsamındaki taleplerinin bir kısmı gerekçe gösterilmeksizin reddedilmiştir. Örneğin, sanıklardan Erhan Tuncel’in istihbarat elemanı olarak emniyet bünyesinde istihdam edildiği süre boyunca Emniyete verdiği bilgileri içeren raporların dava dosyasına getirilmesi talep edilmesine rağmen bu talep reddedilmiştir. Taleplerin reddi ya gerekçesizdir, ya da gerekçeleri doyurucu olmaktan uzaktır.

5) İstanbul dışında ikamet eden tanıkların ifadelerinin alınması için buldukları il Mahkemelerine talimat yazılarak bu tanıkların ikametlerinin bulunduğu yer mahkemelerinde talimat yoluyla ifadelerinin alınması da adil yargılama ve yüzyüzelik ilkesine aykırıdır. Müdahil vekillerinin tanıkların ana dava duruşmasına davet edilerek, sanık ve müdahiller huzurunda, tanığa ve gerektiğinde sanıklara soru sorularak dinlenmesi talebi Mahkemece uygun bulunmamış ve böylece maddi gerçekliğin ortaya çıkarılabilmesi açısından önemli bir fırsat daha heba edilmiştir.

DİĞER SORUŞTURMA VE DAVALAR

Cinayet soruşturmasını yürüten İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı, soruşturma sırasında Trabzon İl Jandarma Komutanlığı ve Trabzon Emniyet Müdürlüğü görevlilerinin cinayet öncesi ve sonrasında görevi ihmal, görevi suistimal, suç delillerini yok etmek, gizlemek ve değiştirmek, suçluyu kayırmak gibi suç teşkil eden eylemlerini tespit etmiş ancak bu eylemlerin kendi görev alanları dışında kaldığı düşüncesiyle görevsizlik kararı vererek soruşturmayı yürütmesi için dosyayı Trabzon Cumhuriyet Başsavcılığına göndermiştir. Trabzon Cumhuriyet Başsavcılığı da, Trabzon jandarma ve emniyet görevlilerinin suç teşkil eden eylemlerini cinayet öncesi ve sonrası olarak ikiye ayırmış, cinayet öncesi ihmallerini, yani Hrant Dink’in öldürüleceği bilgisine sahip oldukları halde koruma tedbirlerini almak konusundaki ihmallerini, görevden kaynaklanan suçlar kapsamında değerlendirerek, kimi jandarma ve emniyet görevlileri haklarında ayrı dosyalarla ve 4483 Sayılı “Memur ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun” kapsamında soruşturma başlatmıştır.

Cinayet sonrasındaki, görevi ihmal, görevi suistimal, suç delillerini yok etmek, gizlemek ve değiştirmek, suçluyu kayırmak gibi eylemleri nedeniyle kimi kamu görevlileri hakkında ayrı bir dosya ile soruşturma başlatmış ancak böylesine ciddi iddialara, önemli tespitlere rağmen bu soruşturmada henüz hiçbir ilerleme kaydedilmemiştir.

4483 SAYILI YASA KAPSAMINDA YÜRÜTÜLEN SORUŞTURMALAR

1.) Trabzon Emniyet Görevlileri Hakkında

A) İçişleri Bakanlığı, 4483 Sayılı Yasa uyarınca “**24.10.2004 günü Trabzon Mc Donalds’a bomba atılması eylemini Yasin Hayal ile Erhan Tuncel’in birlikte gerçekleştirdikleri, bombanın Erhan Tuncel tarafından hazırlandığı, Yasin Hayal’in eylem sırasında giydiği (kanlı) pantolonun Erhan Tuncel tarafından emniyet görevlilerine verildiği halde delil olarak kullanılmadığı, Erhan Tuncel’in emniyet adına Yardımcı İstihbarat Elemanı olmaya razı edilerek soruşturma dışına çıkarıldığı**” iddialarına ilişkin olarak bir kısım görevliler hakkında inceleme başlatmıştır.

Yapılan inceleme sırasında, soruşturulan eylemlerin polis idari değil adli görevi

sırasında meydana geldiği tespit edilerek araştırma durdurulmuş ve bu görevliler hakkında adli makamlarca genel hükümlere göre doğrudan soruşturma yapılması gerektiği yönündeki mütalaasıyla dosya Trabzon Cumhuriyet Başsavcılığı'na tevdi edilmiştir. Bu konudaki soruşturma da halen Trabzon Cumhuriyet Başsavcılığı'na yürütülmektedir.

B) Ayrıca, Hrant Dink cinayetinin önlenmesi hakkında memuriyet görevlerini gereği gibi yerine getirmediklerine ilişkin iddiaları araştırmak üzere, Trabzon Emniyet Müdürlüğü'nün kimi görevlileri hakkında yapılan soruşturma sonucunda Trabzon Valiliği İl İdare Kurulu, 07.08.2007 tarihli kararı ile Trabzon Emniyet Müdürlüğü görevlilerinin suçların önlenmesi hakkındaki memuriyet görevlerini gereği gibi yerine getirdikleri, üzerlerine atılacak herhangi bir kusur bulunmadığı, haklarında ön inceleme yapılan bu görevliler hakkında soruşturma izni verilmesine yer olmadığına karar vermiştir.

Müştekiler avukatları aracılığı ile Trabzon Valiliğinin bu kararına karşı Trabzon Bölge İdare Mahkemesi'ne itiraz etmişlerdir. Yapılan itiraz 03.10.2007 tarihinde Trabzon Bölge İdare Mahkemesi tarafından yasaya aykırı olarak hiçbir gerekçe gösterilmeksizin reddedilmiştir. **Yasa uyarınca Bölge İdare Mahkemesi'nin bu konudaki kararı kesindir. Trabzon Bölge İdare Mahkemesi'nin bu kararı ile -Hrant Dink'in işyerinin önünde başına kurşun sıkılmak suretiyle işleneceği bilgisi dahil-cinayet hazırlığından ve planından, bütün ayrıntıları ile bilgi sahibi olmasına rağmen Hrant Dink cinayetini önlemeyen Trabzon Emniyet Müdürlüğü görevlilerinin işledikleri bu suça ilişkin soruşturulmalarının önü kapatılmıştır.**

2) Trabzon Jandarma Komutanlığı Görevlileri Hakkında

Cinayet davası sanıklarından Yasin Hayal'in halasının kocası olan Coşkun İçci, hazırlık soruşturması sırasında vermiş olduğu ifadelerinde, Yasin Hayal'in Hrant Dink'i öldüreceği bilgisini Trabzon jandarma istihbarat elemanlarına tüm ayrıntıları ile ilettiğini bildirmiş ve "Hrant Dink'in öldürülmesi eylemi ile ilgili duyduklarımın tamamını JİTEM mensupları ile paylaştım.Ve bana gerekeni biz yaparız dediklerinden herhangi bir başka birime bildirme ihtiyacı hissetmedim..." demiştir.

Bunun üzerine, Trabzon Jandarma Komutanlığı görevlilerinin Hrant Dink cinayetinin önlenmesi konusunda zafiyet ve ihmalinin olup olmadığı, Hrant Dink'in öldürüleceği bilgisine kolayca ulaşıp ulaşamayacağı, Coşkun İçci'nin Jandarma istihbarat görevlilerine Hrant Dink'in öldürüleceği bilgisini verdiği, Jandarmanın ise böyle bir bilgi almadığı yönündeki beyan ve iddiaları araştırmak amacı ile 4483 Sayılı Yasa uyarınca inceleme başlatılmıştır.

İnceleme sonunda Mülkiye Müfettişlerince hazırlanan Ön İnceleme Raporunda, Jandarma İstihbarat Şube Müdürü Metin Yıldız, Merkez Karakol Komutanı J. Bçvş. Cevat Eser, Uzm. J.V.Kad.Çvş. Veysel Şahin ve J. Kad. Bçvş. Okan Şimşek hakkında "soruşturma izni verilmesi gerektiği" savunulmuş ve rapor karar verilmek üzere Trabzon Valiliği'ne sunulmuştur.

Trabzon Valiliği İl İdare Kurulu ise 04.04.2007 tarihli kararında haklarında soruşturma izni istenen görevlilerden sadece ikisi - Veysel Şahin ve Okan Şimşek hakkında- soruşturma izni vermiş, diğer görevliler hakkında ise herhangi bir gerekçe gösterilmeksizin soruşturma izni verilmemesi gerektiği yönünde karar bildirmiştir. Ön inceleme raporunda, dört görevli

hakkında soruşturma izni verilmesi talep edilirken Valilik İl İdare Kurulu'nun bu görevlilerden sadece ikisi hakkında soruşturma izni vermesinin gerekçesi ile diğerleri hakkında neden soruşturma izin verilmediği bugüne kadar açıklığa kavuşmamıştır. Oysa, yasa gereği bu kararlar gerekçeli olmak zorundadır.

Müşteki avukatları Trabzon İl İdare Kurulu'nun bu kararına karşı 20.05.2007 tarihinde Trabzon Bölge İdare Mahkemesi'ne itiraz etmiş ancak yapılan itiraz, Trabzon Bölge İdare Mahkemesi tarafından 06.06.2007 tarihinde yine herhangi bir gerekçe gösterilmeksizin reddedilmiştir. 4483 Sayılı Yasa uyarınca Bölge İdare Mahkemesi'nin bu konudaki kararı kesin nitelik arz ettiğinden jandarma görevlilerinden sadece Veysel Şahin ile Okan Şimşek haklarında Hrant Dink cinayeti hakkında bilgileri olduğu halde cinayeti önlemedikleri için görevi ihmal suçlamasıyla Trabzon 2. Sulh Ceza Mahkemesinde dava açılmıştır. Bu davanın ilk duruşması, 22 Ocak 2008 tarihinde yapılacaktır.

Bu dava, jandarma istihbarat görevlileri Veysel Şahin ile Okan Şimşek'in Hrant Dink'in öldürüleceğini bildikleri halde "istihbarat görevlerinin gereği olarak cinayeti önlemedikleri" iddiasıyla açılmıştır. Soruşturma sürecinde gelinen bu noktada, jandarma istihbarat görevlilerinin Hrant Dink'in öldürüleceği ile ilgili önemli bilgilere sahip oldukları kabul edilmiştir. Jandarmanın sorumluluğu altında olan bu bölgede, istihbarat görevlileri bu bilgiye sahip ise ve bu durum bir veri olarak kabul ediliyorsa, yasa ve usul gereği, il jandarma komutanlığı istihbarat şube müdürlüğü görevlilerinin, il jandarma komutanının ve jandarma genel komutanlığının bilgisi olduğunu da kabul etmek zorunluluğu doğar. Çünkü, Jandarma Teşkilatı Görev ve Yetkileri Kanunu ve ilgili mevzuat gereğince, jandarma istihbarat görevlileri, topladıkları haberleri il jandarma komutanlığı istihbarat şube müdürlüğüne, istihbarat şube müdürü de il jandarma komutanına, il jandarma komutanı da jandarma genel komutanlığına bildirmek zorundadır. Yasanın bunu emrettiği ve askeri kurumlardaki katı disiplin göz önüne alındığında, Trabzon İl Jandarma Komutanı Ali Öz ile Jandarma Genel Komutanlığı görevlileri de Hrant Dink'in öldürüleceğinden haberdar olduğu açıktır, aksi düşünülemez.

3) İstanbul Emniyet Görevlileri Hakkında

Trabzon Emniyet Müdürlüğü İstihbarat Şube Müdürlüğünün, İstanbul Emniyet Müdürlüğüne gönderdiği 17.02.2007 tarihli bir yazı ile, Yasin Hayal'in Hrant Dink'i İstanbul'a gelerek öldürmeyi planlandığını, Yasin Hayal'in Mc Donalds adlı işyerinin bombalanması eyleminin sanığı olduğunu ve Yasin Hayal'in Hrant Dink'i öldürme eylemini gerçekleştirebilecek yapıda olduğunu bildirmiştir. Yazının gönderilmesinden sonra da Trabzon Emniyeti İstihbarat Şube Müdürü, İstanbul Emniyet Müdürlüğü İstihbarat Şube Müdürü olan A.İlhan Güler'i telefon ile arayarak bu konu hakkında şifahi olarak da bilgi vermiş ve tüm bu hususlar soruşturma sırasında ortaya çıkmıştır. Bunun üzerine, İstanbul İl Emniyet Müdürü Celalettin Cerrah ve İstanbul Emniyet Müdürlüğü İstihbarat Şube Müdürü Ahmet İlhan Güler hakkında; **"Hrant Dink'in öldürülebileceği yönünde, Trabzon Emniyet Müdürlüğü İstihbarat Şube Müdürlüğü tarafından 17.02.2006 tarih ve 027248 sayılı yazı ile ayrıntılı bilgi verildiği; Trabzon Emniyet Müdürlüğü'nden gelen bu yazının İstanbul Emniyet Müdürlüğüne ciddi olarak ele alınması gerekirken, yapılan işlemin yeterli olmadığı, koruma tedbirlerinin alınmadığı ve Hrant Dink'in 19.01.2007 tarihinde öldürüldüğü"** şeklindeki iddiaların incelenmesi için soruşturma başlatılmıştır.

İstanbul Valiliği İl İdare Kurulu, 28.02.2007 tarihli kararı ile haklarında ön inceleme yapılan İstanbul İstihbarat Şube Müdürü Ahmet İlhan Güler hakkında soruşturma izni verilmesine ve Celalettin Cerrah hakkında ise soruşturma izni verilmemesine karar vermiştir.

Müşteki avukatlarının İstanbul Emniyet Müdürü Celalettin Cerrah hakkında soruşturma izni verilmesine yer olmadığı şeklindeki karara yaptıkları itiraz İstanbul Bölge İdare Mahkemesi tarafından reddedilmiş, İEM İstihbarat Şube Müdürü A.İlhan Güler'in itirazı ise, soruşturmanın derinleştirilmesi gerektiği ve soruşturmada eksiklikler bulunduğu gerekçeleri ile kabul edilmiş ve A.İlhan Güler yönünden yeniden inceleme yapılması karara bağlanmıştır.

İstanbul Bölge İdare Mahkemesi'nin kararı uyarınca yapılan ek inceleme sonucunda da A.İlhan Güler hakkında soruşturma izni verilmesine karar verilmiş ve dosya yeniden Bölge İdare Mahkemesi'ne gönderilmiş, mahkemenin konu hakkında karar verdiği öğrenilmiş ancak bugüne kadar Bölge İdare Mahkemesi'nin nihai kararı tarafımıza tebliğ edilmemiştir. İstanbul Bölge İdaresi Mahkemesi'nin bu konudaki kararı tarafımızdan bilinmemekle beraber bu soruşturma sırasında konularında uzman iki emniyet görevlisince hazırlanan bilirkişi raporunda varılan sonuç son derece önemlidir.

İstanbul Emniyet Müdürü Celalettin Cerrah ve İstihbarat Şube Müdürü A. İlhan Güler hakkında yürütülen bu soruşturma kapsamında, bilirkişiler aynen şöyle bir tespitte bulunmuşlardır: “İlgili mevzuat çerçevesinde yapılması gereken ve yapılmayan iş ve işlemlerden dolayı **İstanbul Emniyet Müdürlüğünde görev yapan en alt kademedeki en üst kademedeki memur ve yöneticilerin, denetim görevini yerine getirmemek başta olmak üzere ceza ve disiplin hukukundan kaynaklanan sorumluluklarının bulunabileceği kanaatine varılmıştır.**”

Konuya ilişkin mevzuata ve bilirkişi raporuna rağmen İstanbul Emniyet Müdürlüğü görevlilerinden sadece bir kişi aleyhine soruşturma izni verilmiştir.

SONUÇLAR:

* Tüm soruşturma sürecinde tüm açıklığı ile ortaya çıkmıştır ki, Hrant Dink, 2004 yılı başından başlayarak suikasta uğradığı 19.01.2007 tarihine kadar demokratik hukuk sistemini, temel hak ve özgürlükleri ortadan kaldırmayı amaçlayan örgütlerin, kişi ve kuruluşların açık hedefi durumundadır ve yaşamı yakın, gerçek ve ciddi tehdit altındadır.

* Hrant Dink'in yaşamının yakın, açık ve ciddi tehlike altında olduğu, güvenlik güçleri ve tüm istihbarat birimleri tarafından tespit edilmesine hatta cinayetin işleniş biçimine ilişkin tüm ayrıntıların istihbarat görevlilerince bilinmesine rağmen hiçbir önlem alınmamış hatta aksine kimi kamu görevlilerinin bulguların, delillerin üstünü kapatma eylemlerine giriştikleri, durumun vahametini ve ciddiyetini gizledikleri, birbirlerinden bilgi gizledikleri, birbirleri ile görevlerini unutacak denli çatışma içinde oldukları ortaya çıkmıştır.

* Temel görevi, kişilerin can ve mal güvenliğinin korunması olan Devlet, bu görevin sağlanması için gerekli teşkilatı kurmak, buna göre her türlü olanak ve aracı temin etmek ve hizmete hazır halde bulundurmakla yükümlüdür. Emniyet, MİT ve jandarma teşkilatları esasen bunun için kurulmuştur. Ayrıca, günün koşulları ve konjonktür gözetilerek doğması muhtemel kimi olayları ve tehlikeleri önlemek için gerekli tedbirleri almak da bu görevin bir parçası olduğundan bu kurumlara bağlı istihbarat birimleri oluşturulmuştur.

* İstihbarat birimlerince elde edilen istihbari bilginin diğer istihbarat birimleri ile paylaşılması ve gerekli tedbirlerin alınması yasa gereğince zorunludur. Yasal mevzuatın bu konudaki amir hükümlerine rağmen Hrant Dink cinayeti konusunda Jandarma, Emniyet ve MİT arasında herhangi bir bilgi paylaşımı olmamıştır. Bilgi ve duyuların ve gerekli tedbirlerin tartışılması yönünde aralarında bir koordinasyon bulunmadığı, tam tersine bu kurumların birbirlerinden bilgi sakladığı, cinayet sonrasında da birbirlerini suçladıkları görülmüştür.

* Kurumlar arası çekişme, soruşturmalara da yansımış ve her bir kurum adil ve hukuka uygun bir sonuca ulaşmak yerine kendi elemanlarını koruma yoluna gitmiştir. (Trabzon Jandarma soruşturması sırasında, jandarma müfettişlerinin jandarma görevlilerine hiçbir kusur atfetmemeleri, emniyet soruşturması sırasında ise mülkiye müfettişlerinin emniyet görevlilerine hiçbir kusur yüklememesi bu kanımızı güçlendirmiştir.)

*** Soruşturmalar kişi, kapsam ve süre açısından dar tutulmuştur.**

* Hrant Dink cinayeti, cinayete hazırlık süreci, Hrant Dink'in hedef haline getirilmesi, cinayetin teşvik edilmesi, güvenlik güçlerinin sürece dahil, tetikçinin hazırlanması ve cinayetin işlenmesi ile bütünlük arzeden bir süreçtir. Bir bütün olarak yürütülmesi gereken bu süreç, parçalara ayrılarak, bütünlüğü koparılmış ve soruşturma yürüten makamların süreci bütünüyle görmesi engellenmiştir. Cinayet, öncesi ve sonrası ile bir bütün olarak değerlendirilip soruşturulmadıkça Hrant Dink cinayeti soruşturmasında sonuca ulaşmak mümkün değildir.

* Bu nedenle, soruşturmanın tüm bu süreçlere katılan kişi ve kurumları içerecek şekilde yürütülmesi gerektiği gibi, suç tarihinin de Hrant Dink'in birtakım kurum ve kişilerce "uyarıldığı" 2004 Şubat ayından cinayetin işlendiği 19.01.2007 tarihine kadar olan dönemi kapsayacak şekilde genişletilmesi zorunludur.

* Bu soruşturmalar olaya karıştığı iddia edilen görevlilerin, amirlerin, müdürlerin ve komutanların sunduğu bilgi ve belgeler esas alınarak yapılmıştır.

* Soruşturma sırasında soruşturulan kimi kamu görevlileri görevlerini sürdürmeye devam etmiş soruşturma dosyasına herhangi bir dosyaya sundukları gibi delil sunmuşlardır. Bu kişiler, görev yaptıkları birimin amiri, müdürü ya da komutanı konumundaki kişilerdir. Soruşturmalar bu kamu görevlilerinin sundukları delillere dayanılarak yapılmıştır. Sadece bu durumun kendisi dahi soruşturmaların güvenilir ve bağımsız olmayacağını, etkili ve sağlıklı sonuçlara varılamayacağını kanıtlarından biridir.

* Haklarında soruşturma yapılan bu görevliler, sadece idari soruşturma dosyalarına değil İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığınca Hrant Dink cinayeti ile ilgili yürütülen soruşturmaya da delil ve belge sunmuşlardır. Hatta bu görevlilerin bir kısmı bugün dahi İstanbul 14.Ağır Ceza Mahkemesi'nde yürümekte olan davaya delil ve belge sunan kişi durumundadırlar.

* Hrant Dink cinayetinin, bu görevliler vazifelerine devam ettiği, soruşturma süreçlerine bilgi, belge ve delil sunma konumunda buldukları sürece aydınlatılamayacağı çok açıktır.

Samsun Soruşturması

Hrant Dink'in katil zanlısının kimliği, görüntülerinin ulusal basında yayınlanması sonrasında ailesi tarafından teşhis edilmiş ve O.S. takip edilmeye başlanmıştır. O.S.nin Artvin-Hopa'ya

giden Metro Turizm'e ait otobüste seyahat etmekte olduğu tespit edilerek Samsun Otogarında jandarma ve emniyet görevlilerince yakalanmıştır. O.S. yakalandıktan sonra götürüldüğü Samsun Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü çay ocağında kendisine kahraman muamelesi yapılmış ve jandarma görevlileri ile emniyet görevlileri onunla yan yana fotoğraf çektirebilmek için birbirleriyle yarışa girmişler ve buna ilişkin görüntüler ulusal basın ve televizyon kanallarında yayınlanmıştır.

Trabzon Emniyet Müdürlüğü TEM Şube müdürlüğü çay ocağında, Türk bayrağı ve Atatürk'ün "Vatan Toprağı kutsaldır. Kaderine Terk Edilemez" sözlerinin yer aldığı takvim önündeki fotoğraf ve video görüntüleri nedeniyle olaya karıştığı tespit edilen Samsun Emniyet Müdürlüğü ve Samsun Jandarma görevlileri aleyhine, suçu ve suçluyu övme, ihmal suretiyle görevi kötüye kullanma, suçluyu kayırma gibi iddialarla soruşturma başlatılmış ancak aleyhine soruşturma yürütülen 23 güvenlik görevlisinden 21'i hakkında; "çay ocağının darlığı ve rahat fotoğraf çekilebilecek nitelikte başka bir yerin olmamasından kaynaklandığı, suçluyu kayırdıklarına dair herhangi bir delilin bulunmadığı aksine işlediği suçu itiraf etmesi konusunda özel gayret sarf ettikleri, insani yaklaşım ile işlediği suçu anlatmasından elde edilecek kamusal menfaat göz önünde bulundurulmasından dolayı bayrağın elinden alınmadığı, kamusal hizmet üretmek adına yarış halinde oldukları" gibi gerekçelerle ile "kovuşturmaya yer olmadığına" karar verilmiştir.

Müdahil vekilleri bu karara itiraz ettikleri halde ancak bu itirazla ilgili bir karar henüz kendilerine ulaşmış değildir.

Hakkında soruşturma yürütülen 23 kişiden sadece ikisi hakkında açılan bu dava halen Samsun 4. Asliye Ceza Mahkemesi'nde sürmektedir. Bu dava iddianamesine göre; yargılanan iki kişiden biri, Trabzon Emniyet Müdürlüğü TEM Şube Müdürü vekildir ve hakkındaki iddia; O.S.'yi TEM Şube Müdürlüğü çay ocağında fotoğraf çekilmesine engel olmadığı, kamu görevlileri ile katil zanlısı arasında sıcak diyalogların gelişmesine, eylemlerinden dolayı sempati duyma görüntülerinin oluşmasına engel olmadığı ve bu nedenle görevini ihmal ettiği şeklindedir. Diğer sanık ise görüntülerin basına sızdırılması yoluyla soruşturmanın gizliliğini ihlal ettiği iddiasıyla yargılanmaktadır.

Müdahil vekilleri, bu davanın yasada koşulları belirtilen "bağlantılı suç" kavramı gereğince ana dava ile birleştirilerek görülmesini talep etmişler, İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi, Samsun Asliye Ceza Mahkemesinin dosyasını müdahil vekillerinin talebi doğrultusunda incelemek üzere istemiştir. Bu konuda henüz bir karar verilmiş değildir.

Başbakanlık Teftiş Kurulu

Hrant Dink'in eşi Rakel Dink, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'a 17 Nisan 2007 tarihinde bir mektup yazarak, cinayet soruşturmasının mevcut durumundaki eksiklere ve hatalara değinmiş, soruşturmanın sadece emniyet ve jandarma teşkilatının bir bölümüyle sınırlı olmadığını, başka birimler ile kurumları da kapsamaması gerektiğini, bu kişi ve kurumların da soruşturmaya dahil edilmesi gerektiğini savunmuştur.

Rakel Dink mektubunda, "yapılan soruşturmanın yetersiz kaldığını gördüğümüzden, eşimin cinayeti, öncesi, planlanması ve sonrasını kapsamlı ve etkili bir şekilde soruşturması amacıyla Başbakanlık Teftiş Kurulu'nu görevlendirmenizi rica ediyorum" demiştir.

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın, bu iddiaları araştırmak üzere bir heyet oluşturduğu ve heyetin Trabzon ve İstanbul'da incelemelerde bulunduğu basında çıkan haberlerden öğrenilmiştir. Yine basına yansıyan haberlere göre, bu heyet incelemelerini bitirmiş ve raporunu yazmaya başlamıştır.

Halen Raket Dink ve vekillerine ulaşmış resmi bir yanıt ya da bilgi yoktur.

TBMM İnsan Hakları Komisyonu

İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkeme'sinden dava iddianamesini talep eden TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, Hrant Dink ve Festus Okey cinayetlerini araştırmak üzere beş milletvekilinden oluşan bir alt komisyon oluşturmuştur. Sürmekte olan davalar dışındaki iddia ve olguları inceleyeceklerini açıklayan komisyon çalışmaları kapsamında, İstanbul Valiliğinde, vali ve vali yardımcıları ile görüştükten sonra Hrant Dink'in ailesini ziyaret ederek Őikayetlerini ve taleplerini dinledi. Komisyon daha sonra Trabzon'a geçti ve halen inceleme ve araştırmalarını sürdürüyor.